

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320201984
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4320201984.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: V. R. M., nar. XX.XX.XXXX a B. D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Leviciach ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: PhDr. T. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, B., zastúpená: JUDr. Beáta Hilvertová, advokátka so sídlom v Leviciach, Sládkovičova 1 a G. W. D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, B., zastúpený: JUDr. PhDr. Eva Kerekešová, advokátka so sídlom v Bratislave, Tobrucká 7, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 23. marca 2022 pod č.k. 17P /42/2020-1018 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1.Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že zaostalé výživné za obdobie od 10.03.2020 do 23.10.2021 pre maloletého V. R., nar.: XX.XX.XXXX vo výške XXXX,XX eura a pre maloletého B. D., nar.: 03.04.2019 vo výške 806,76 eura je otec povinný zaplatiť k rukám matky v mesačných splátkach po 60 eur na každé z maloletých detí popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že Okresný súd Levice rozsudkom zo dňa 19.03.2021 pod č.k. 17P/42/2020-374 zveril výrokom I. maloletého V. R., a maloletého B. D., do osobnej starostlivosti matke, výrokom II. vyslovil, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Vo výroku III. rozsudku zaviazal otca maloletých detí prispievať na výživu maloletého V. R. sumou 170 eur mesačne a na výživu mal. B. D. sumou 130 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 10.03.2020. Výrokom IV. zaviazal otca maloletých detí zaplatiť zaostalé výživné za obdobie od 10.03.2020 do 19.03.2021 na mal. V. R. vo výške 1774,71 eura a pre mal. B. D. vo výške 1267,62 eura k rukám matky v mesačných splátkach po 50 eur na každé z maloletých detí popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku. Zároveň upravil styk otca s maloletými deťmi. Krajský súd v Nitre o odvolaní otca maloletých detí rozhodol rozsudkom zo dňa 27.10.2021 pod č.k. 25CoP/19/2021-810 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku o výške výživného zmenil tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého V. R. sumou 140 eur mesačne a na výživu mal. B. D. sumou 110 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 10.03.2020. Vo výroku IV. v časti zaostalého výživného na maloleté deti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V V. výroku týkajúcom sa úpravy styku

otca s maloletými deťmi rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení rozsudku okrem iného uviedol, že zrušil výrok prvostupňového súdu v časti zaostalého výživného, pretože zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie o sume výživného zo strany otca na maloleté deti a nemal od rodičov podklady akou sumou otec od 10.03.2020 prispieval na výživu detí. Prvostupňovému súdu uložil povinnosť doplniť dokazovanie v tejto časti a rozhodnúť o zaostalom výživnom.

1.2. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že maloleté deti pochádzajú z manželského zväzku rodičov, ktorých manželstvo bolo rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 30.09.2021 pod č.k. 6P/32/2020-418 rozvedené. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť v časti výroku rozsudku o rozvedení manželstva v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.09.2021 pod č.k. 7CoP/18/2021-806 dňa 23.10.2021. Predmetným rozsudkom Krajský súd v Nitre rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým určil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti zmenil tak, že otca zaviazal prispievať na výživu maloletého V. sumou 140 eur mesačne a na výživu mal. B. D. sumou 110 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvedení manželstva.

1.3. Na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 62 odsek 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, § 75 odsek 1 Zákona o rodine, § 77 odsek 1 Zákona o rodine, § 78 odsek 1, 3 Zákona o rodine a uviedol, že otec na výživu maloletých detí prispieval počnúc mesiacom marec 2020 výživným vo výške 30 eur mesačne na každé z maloletých detí až do mesiaca marec 2021 vrátane. V mesiaci apríl 2021 uhradil na každé z detí po 50 eur, v máji po 30 eur, v júni po 30 eur, v júli 2021 otec na výživu mal. V. uhradil celkovo 570 eur, na mal. B. celkovo 410 eur, počnúc mesiacom august až október 2021 vrátane uhradil na výživu maloletého V. 170 eur mesačne a na mal. B. sumou 130 eur mesačne. Obaja rodičia sa na pojednávaní zhodli, že zaostalé výživné za obdobie od 10.03.2020 do 23.10.2021, kedy bolo ich manželstvo právoplatne rozvedené činí po zarátaní finančných plnení otca na mal. V. sumu 1174,92 eura a na mal. B. sumu 864,55 eura. Okrem finančných plnení otec na výživu maloletého V. R. v rozhodnom období prispel vecne nákupom plienok v sume 12,99 eura a topánok v sume 19,99 eura (pokladničný doklad z č.l. 967 spisu), na výživu mal. B. D. prispel nákupom plienok v sume 12,99 eura, topánok (pokladničný doklad z č.l. 955) v sume 24,90 eura a ďalších topánok v sume 19,90 eura (pokladničný doklad z č.l. 967 spisu), na ktorých sa rodičia zhodli a ktorých vynaloženie otec súdu preukázal predložením listinných dôkazov. Ďalej uviedol, že otec súdu predložil množstvo dokladov, ktoré mali podľa jeho vyjadrenia svedčiť o vecných plneniach realizovaných v prospech maloletých detí. Zväčša sa jednalo o pokladničné doklady týkajúce sa nákupu potravín, drogérie, ale aj posteľných obliečok, uterákov, z ktorých však nebolo zrejmé, či boli jednoznačne zakúpené a použité na potreby maloletých detí alebo pre vlastné potreby otca, či veci kúpené za účelom vybavenia jeho vlastnej domácnosti. Otec žiadal do zaostalého výživného započítať výdavky na kúpu autosedačky, bazéna, ktoré sa preukázateľne nachádzajú v jeho dispozícii, využíva ich pre vlastné potreby. Autosedačka sa nachádza v jeho vozidle, bazén v rodinnom dome, v ktorom žije. Doklady svedčiace o nákupe hračiek, knižiek, nočníkov, sedátka na WC, elektrického auta, koberca na hranie, riadu, príborov, či detského vankúša nepovažoval za vecné plnenia spĺňajúce charakter plnení, ktoré svojou povahou smerujú k uspokojovaniu odôvodnených potrieb maloletých detí. Vynakladanie finančných prostriedkov povinného rodiča na takýto druh vecí, ktoré s určitosťou spôsobili maloletým deťom radosť, nemôže byť na ujmu riadneho plnenia si svojej vyživovacej povinnosti smerujúcej k saturovaniu odôvodnených potrieb maloletých detí. Povinný rodič sa nemôže svojvoľným nákupom vecí v prospech detí zbaviť svojej zákonnej povinnosti dieťa vyživovať. Tvrdenia otca o zakupovaní plienok, či náhrady materských mliek ostala medzi rodičmi sporná. Matka uviedla, že s výnimkou dvoch balíkov plienok si nepamätá, že by otec zakúpil ešte iné, prípadne že by kúpil náhrady materského mlieka, ktoré navyše maloleté deti už trištvrte roka nepijú. Mala za to, že o pokladničné bloky otca sa týkajú nákupom vecí do jeho domácnosti. Aj napriek tvrdeniam otca o tom, že také množstvo plienok, či náhrad materského mlieka nemohol v čase styku s deťmi spotrebovať, mal za to, že ide o výdavky, ktoré nemožno jednoznačne a bezpochyby zarátavať do výšky zaostalého výživného. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že tvrdenia o otca o obnovení spolužitia s matkou maloletých detí sa nepodarilo v konaní preukázať. Matka jeho tvrdenia poprela, potvrdila, že mu umožnila v jej domácnosti určitý čas prespávať z dôvodu, že ju neustále kontaktoval. Za stravu a prespatie jej riadne platil, čo preukázala výpisom z účtu. S poukazom na správanie sa účastníkov na pojednávaní, vychádzajúc z obsahu ich písomných vyjadrení, či ich postoja v priebehu celého konania možno jednoznačne usudzovať, že vzťah rodičov je narušený, konfliktný, plný vzájomného obviňovania a spochybňovania ich rodičovských kompetencií. Za takýchto okolností možno dôvodne pochybovať o tom, že by k obnoveniu spolužitia bývalých manželov došlo.

1.4. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že odo dňa 10.03.2020, teda odo dňa začatia konania do právoplatnosti rozsudku súdu o rozvode manželstva, t.j. do 23.10.2021 vznikla otcovi na výživnom pre maloletého Filipa Emmanuela po odpočítaní platieb realizovaných v prospech výživného na dieťa zaostalosť vo výške 1 141,94 eura (mal zaplatiť marec 2020 : 140 eur : 31 dní = 4,52 eura x 21 dní + 9 mesiacov roku 2020 - apríl až december x 140,-eur + 10 mesiacov roku 2021 - január až október vrátane x 140 eur - spolu v sume 2 754,92 eura); otec za uvedené obdobie zaplatil výživné v celkovej sume 1.580,-eur + sumu 32,98,-eur formou vecných plnení); pre maloletého B. po odpočítaní platieb realizovaných v prospech výživného na dieťa zaostalosť vo výške 806,76 eura (mal zaplatiť marec 2020 : 110 eur : 31 dní = 3,55 eura x 21 dní + 9 mesiacov roku 2020 - apríl až december x 110 eur + 10 mesiacov roku 2021 - január až október vrátane x 110,-eur- spolu v sume 2 164,55 eura); otec zaplatil za uvedené obdobie výživné v celkovej sume 1 300 eur + sumu 57,79 eura formou vecných plnení, ktorú súd otca zaviazal zaplatiť v mesačných splátkach po 60 eur na každé z maloletých detí popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku. Pri určení lehoty na zaplatenie zaostaleho výživného vzal súd do úvahy celkovú výšku zaostaleho výživného ako aj zárobkové a majetkové pomery otca maloletých detí. V záujme neuvedenia otca do nepriaznivej finančnej situácie tým, že by ho zaviazal sumu zaostaleho výživného uhradiť jednorazovo mu umožnil uhradiť zameškané výživné v splátkach spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok, pričom mal za to, že doba, v rámci ktorej dôjde k postupnému splateniu nedoplatku, nie je neprimerane dlhá, priečiaca sa spotrebnému charakteru výživného.

1.5. O náhrade trov prvostupňového konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, o náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 52 CMP s použitím § 396 odsek 1CSP nakoľko v konaní nezistil dôvod, pre ktorý by bolo možné náhradu trov konania uložiť niektorému z jeho účastníkov.

2. Otec podal proti rozsudku v zákonnej lehote odvolanie. Rozhodnutie súdu považoval za nesprávne, pretože súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré mali za následok nesprávne posúdenie vo veci a následne nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietal, že počas celého konania pokladničnými blokmi preukázal, že svoju vyživovaciu povinnosť plnil aj formou vecných plnení, pravidelne nakupoval potraviny, drogériu, oblečenie a iné veci slúžiace pre rodinu , čo svedčí o žití v spoločnej domácnosti s matkou. Množstvom zakúpených plienok, detskej drogérie prispel na výživu detí formou vecného plnenia. Súd prvej inštancie nezohľadnil jeho náklady súvisiace s chodom domácnosti matky v ktorej spoločne žili počas rozvodového konania, výdavky súvisiace iba s nákladmi na výživu a peňažné prevody na účet matky preukázané výpismi z účtov. Zaostalé výživné podľa rozhodnutia súdu je 1 948,70 eura. Navrhol súdu započítanie jeho plnenia, výdavkov mlieko, stravu 492,03 eura, ovocie 201,89 eura, plienky, detskú kozmetiku 272,52 eura, hračky 635,67 eura, oblečenie 242,21 eura, lieky 39,30 eura, spolu sumu 1 883,62 eura a finančné plnenie na účet matky, čo v súčte predstavuje vyššiu sumu ako zaostalé výživné stanovené súdom prvej inštancie. Napadnutý rozsudok navrhol zrušiť a rozhodnúť, že nie je povinný platiť zaostalé výživné.

3. Matka podala písomné vyjadrenie k odvolaniu otca. Uviedla, že otec nedoložil na súde prvej inštancie do jeho prvého rozhodnutia žiadne doklady. Tie nepreukazujú spotrebu mlieka, sladkostí deťmi, ale ich spotreboval otec. Býval v rodinnom dome, za ktorý musela zaplatiť vyúčtovanie za plyn 813,82 eura. Na účtoch vidieť sumy, ktoré jej dal na svoje životné náklady, nič viac by jej nedal. Rozsudok navrhol ako vecne správny potvrdiť.

4. Otec podal písomné vyjadrenie k vyjadreniu matky namietajúc, že matka sa nevyjadrovala ku spornému obdobiu.

5 . Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadril.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP,362 ods.1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca

nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho správny právny záver, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2016 a z ustanovenia § 395 ods.1 vyplýva, že ak ustanovenie § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutie jeho účinnosti.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

8. Citované ustanovenie § 387 ods. 2 CSP zakotvuje koncepciu zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vypořiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 220 ods. 2 CSP, ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t.j. pre vec rozhodujúce.

9. Predmetom odvolacieho konania je odvolanie otca proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd vyčísľil zaostalé výživné otca za čas od 10.03.2020 do 23.10.2021. Otec podal proti rozsudku odvolanie namietajúc, že počas uvedenej doby žil s matkou po určitý čas v spoločnej domácnosti a na výživu detí prispieval naturálnou formou, o čom predložil doklady o nákupoch. Súd prvej inštancie skonštatoval v dôvodoch rozhodnutia, že možno dôvodne pochybovať o obnovení spolužitia bývalých manželov pre ich vzájomné správanie. Odvolací súd sa s jeho názorom stotožnil. Odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax za ktorú treba považovať aj rozbor rozhodovania súdov o výchove a výžive maloletých detí, schválený uznesením pléna Najvyššieho súdu ČSSR z 23. 6. 1967 Pls 4/67 (uverejnený v Zborníku č. 1 Najvyššieho súdu ČSSR vydaným SEVT Praha v roku 1974). V zmysle tohto rozboru (str. 202 a 203) pod pojmom obnovenie spolužitia rodičov maloletého dieťaťa treba rozumieť stav, pri ktorom podľa všetkých okolností konkrétneho prípadu rodičia maloletého dieťaťa žijú opäť spolu takým spôsobom, že dochádza k obnoveniu všetkých funkcií ich spolužitia vo vzťahu k maloletému dieťaťu. Ide o také rodinné prostredie, v ktorom podľa skúseností vykonávajú obaja rodičia svoje rodičovské práva a povinnosti v zhode a v plnom rozsahu. V súvislosti s tým je významné nielen to, či rodičia maloletého dieťaťa bývajú spolu, ale aj to, aké sú ich vzájomné vzťahy, predovšetkým do akej miery sa starajú spolu o spoločnú domácnosť a o výchovu a výživu maloletého dieťaťa.

10. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle vyššie citovaných kritérií, správne zistil skutočný stav veci a vec správne právne posúdil. Odvolací súd preto rozsudok v napadnutej časti týkajúcej sa výšky zaostalého výživného potvrdil. Je potrebné stotožniť sa s vyjadrením matky, že otec do prvého rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol na pojednávaní konanom dňa 16.09.2020, že na deti platí výživné po 30 eur mesačne, navyše prispieva vecne, zvykne kúpiť plienky, topánky, oblečenie. Matka k jeho tvrdeniu uviedla, že platí výživné po 30 eur, maloletému Filipovi zaplatil topánky, jedenkrát zaplatil nákup a nevie o tom, že by prispieval navyše. Otec k jej výpovedi nemal žiadne pripomienky. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní otca zaviazal otca platiť výživné od 10.03.2020. Rozhodol vo veci dňa 27.10.2021. Pokiaľ by mal z vykonaného dokazovania preukázané plnenie vyživovacej povinnosti otca

naturálnou formou, nezaväzoval by ho na platenie výživného od 10.03.2020 a nezrušoval rozsudok v časti zaostalého výživného. Súd prvej inštancie sa správne v bodoch 16, 17 rozsudku vypořiadal so zaostalým výživným otcom. Obaja rodičia sa zhodli na výške zaostalého výživného na deti, sporná zostala len naturálna forma platenia otca, ktorú matka počas celého konania popierala. Otec žiadal započítať aj veci v jeho domácnosti. Nebolo preukázané obnovenie spoločnej domácnosti rodičov. Doklady o kúpe potravín, kozmetiky, plienok otcom nedokladujú, že boli zakúpené do domácnosti matky a spotrebované deťmi v jej domácnosti.

11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods.1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu trov, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh. Ani jeden z účastníkov do rozhodnutia súdu návrh na náhradu trov konania nepodal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).